

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 590/2022-15

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Miloša Maďara a sudcov Jany Baricovej a Rastislava Kaššáka (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného JUDr. Pavlom Gráčikom, advokátom, Farská 40, Nitra, proti uzneseniu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 2 Cdo 68/2020 z 29. júna 2021 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) 6. októbra 2021 domáha vyslovenia porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) označeným v záhlaví tohto uznesenia. Navrhuje napadnuté uznesenie zrušiť a vec vrátiť najvyššiemu súdu na ďalšie konanie a súčasne mu priznať primerané finančné zadostučinenie v sume 500 eur a náhradu trov vzniknutých v konaní pred ústavným súdom.

2. Z ústavnej sťažnosti, jej príloh a napadnutého uznesenia vyplýva, že sťažovateľ sa žalobou podanou proti obchodnej spoločnosti [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] (ďalej len „žalovaný“), domáhal zaplata sumy 87 551,23 eur s príslušenstvom z titulu náhrady za užívanie jeho (bližšie v žalobe konkretizovaných) pozemkov žalovaným, ktorý na jeho pozemkoch umiestnil zariadenie slúžiace na protikoróznou ochranu plynového potrubia, v dôsledku čoho je vlastnícke právo sťažovateľa obmedzené.

3. Okresný súd Bratislava II (ďalej len „okresný súd“) rozsudkom č. k. 7 C 48/2017-239 z 30. januára 2019 (ďalej len „rozsudok okresného súdu“) zamietol žalobu sťažovateľa a žalovanému nepriznal nárok na náhradu trov konania.

3.1. V odôvodnení konštatoval, že zariadenie protikoróznej ochrany plynového potrubia bolo umiestnené na predmetné pozemky v roku 1998, teda v čase, keď ich vlastníkom nebol sťažovateľ. Oprávnenie plynárenských podnikov umiestňovať plynárenské zariadenia, ako aj ochranné pásma na cudzích pozemkoch vyplývalo z vtedy platného a účinného zákona č. 67/1960 Zb. o výrobe, rozvoje a využití vyhrievacích plynov (Plynárenský zákon) v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 67/1960 Zb.“), ktorý v otázke vecných bremien a náhrady škody odkazoval na zákon č. 79/1957 Sb. o výrobe, rozvoje a spotrebe elektriny (elektrizačný zákon) v znení neskorších predpisov (ďalej aj „zákon č. 79/1957 Zb.“ alebo „elektrizačný zákon“). Predmetné zákony síce stratili účinnosť 31. decembra 1991 v dôsledku § 6 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“), avšak podľa názoru okresného súdu nestratilo účinnosť ustanovenie § 22 ods. 2 zákona č. 79/1957 Zb. v časti, v ktorej upravovalo právo vlastníka alebo užívateľa nehnuteľnosti, ktorá nie je v štátnom socialistickom vlastníctve, obmedzeného zriadením vedenia v užívaní nehnuteľnosti žiadať energetický podnik, aby mu poskytol primeranú jednorazovú náhradu. Žiadosť musela byť pod stratou nároku podaná do troch mesiacov od uvedenia diela do prevádzky. Vo vzťahu k nálezu ústavného súdu č. k. PL. ÚS 42/2015 z 12. októbra 2016, na ktorý odkazoval sťažovateľ, okresný súd konštatoval, že ústavný súd v ňom posudzoval nesúlad niektorých ustanovení zákona č. 657/2004 Z. z. o tepelnej energetike v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o tepelnej energetike“), ktorý sa však na prejednávajúcu vec sťažovateľa nevzťahuje. Okresný súd zdôraznil, že ústavný súd sa v danom náleze zaoberal pojmom „primeraná náhrada“ za nútené obmedzenie vlastníckeho práva, no neriešil otázku zákonných lehôt na uplatnenie nároku na primeranú náhradu, preto hoci § 10 ods. 12 zákona o tepelnej energetike už viac nepoužíva pojem „jednorazová“ náhrada, no lehoty stanovené na uplatnenie nároku ostali nezmenené.

3.2. Ďalej okresný súd poukázal na skutočnosť, že až zákon č. 251/2012 Z. z. o energetike a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o energetike“) účinný od 1. septembra 2012 obsahuje osobitnú úpravu týkajúcu sa náhrady za nútené obmedzenie vlastníka pozemku v ochrannom pásme. Predchádzajúce zákony (č. 79/1957 Zb., č. 70/1998 Z. z. a č. 656/2004 Z. z.) upravovali iba náhradu za obmedzenie užívania nehnuteľnosti v dôsledku zákonných vecných bremien. Vzhľadom na to, že sťažovateľ si v konaní uplatňoval náhradu za obmedzenie jeho vlastníckeho práva v ochrannom pásme za obdobie od 1. augusta 2014 od 31. júla 2017, okresný súd zastával názor, že na posúdenie jeho nároku sa vzťahuje práve zákon o energetike. Poukazujúc na § 11 ods. 12 zákona o energetike, okresný súd dospel k záveru, že sťažovateľ si mohol svoj nárok uplatniť do šiestich mesiacov, od kedy sa o obmedzení dozvedel, t. j. do 19. decembra 2013. Keďže si však sťažovateľ náhradu u žalovaného uplatnil až listom z 21. júna 2017 a žalobu podal na okresný súd až 1. augusta 2017, jeho právo v dôsledku preklúzie zaniklo. Na záver okresný súd už len dodal, že ak by sa aj predchádzajúce zákony vzťahovali na náhradu za obmedzenie vlastníka v užívaní nehnuteľnosti v ochrannom pásme, aj v tomto prípade by bol vzhľadom na lehoty upravené v týchto zákonoch nárok sťažovateľa prekludovaný. Z týchto dôvodov okresný súd žalobu sťažovateľa v celom rozsahu zamietol a o nároku na náhradu trov konania rozhodol v súlade s § 257 Civilného sporového poriadku (ďalej aj „CSP“) tak, že úspešnému žalovanému náhradu trov konania nepriznal z dôvodov hodných osobitného zreteľa.

4. Na základe odvolaní sťažovateľa a žalovaného Krajský súd v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) rozsudkom č. k. 5 Co 166/2019-327 zo 17. septembra 2019 (ďalej len „rozsudok krajského súdu“) potvrdil ako vecne správny rozsudok okresného súdu vo veci samej a zmenil výrok o náhrade trov konania tak, že žalovanému priznal nárok na náhradu trov prvoinštančného konania v rozsahu 100 %. Súčasne rozhodol o nároku na náhradu trov odvolacieho konania.

4.1. Krajský súd poukázal na uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 4 Cdo 89/2008 a rozhodnutie Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 22 Cdo 2093/2001 a vo vzťahu k výroku vo veci samej sa v celom rozsahu stotožnil so skutkovými a právnymi závermi okresného súdu. Skonštatoval, že náhradu za obmedzenie v užívaní pozemku si mohol uplatniť len vlastník zaťaženého pozemku, ktorý nehnuteľnosť vlastnil v čase vzniku vecného bremena. Pôvodný vlastník mohol na sťažovateľa ako ďalšieho nadobúdateľa previesť len vlastnícke právo k pozemkom obmedzené vecným bremenom.

4.2. Súčasne krajský súd vyhovel odvolaniu žalovaného a podľa § 388 CSP zmenil rozsudok okresného súdu vo výroku o náhrade trov konania tak, že žalovanému priznal proti sťažovateľovi nárok na náhradu trov prvoinštančného konania v rozsahu 100 %. Skutočnosť, že žalovaný užíva pozemky sťažovateľa v súlade so zákonom, hoci bez akejkoľvek náhrady nepovažoval za dôvod hodný osobitného zreteľa opodstatňujúci aplikáciu § 257 CSP.

5. Proti rozsudku krajského súdu podal sťažovateľ dovolanie, ktorého prípustnosť vyvodil z § 420 písm. f) a § 421 ods. 1 písm. a) CSP, namietajúc jeho arbitrárnosť a nepreskúmateľnosť z dôvodu absencie náležitého odôvodnenia vo vzťahu k existencii povinnosti poskytnúť náhradu za obmedzenie vlastníckeho práva podľa čl. 11 ods. 4 listiny.

6. Najvyšší súd napadnutým uznesením dovolanie sťažovateľa ako neprípustné odmietol podľa § 447 písm. c) CSP.

6.1. Vo vzťahu k prvému dôvodu prípustnosti dovolania podľa § 420 písm. f) CSP sa najvyšší súd nestotožnil s tvrdením sťažovateľa o nedostatočnom odôvodnení rozsudku krajského súdu, pričom v súvislosti s dovolacou argumentáciou sťažovateľa (obdobne ako odvolací súd) akcentoval svoje rozhodnutie sp. zn. 4 Cdo 89/2008 a rozhodnutie Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 22 Cdo 2093/2001.

6.2. V súvislosti so sťažovateľom tvrdeným dôvodom prípustnosti dovolania podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP a jeho námietkou nesprávneho právneho posúdenia veci najvyšší súd konštatoval, že sťažovateľ uviedol len všeobecnú charakteristiku nesprávnosti rozsudku krajského súdu. Sťažovateľ síce v rámci svojho dovolania predostrel okruh otázok, ale ako sám uviedol, išlo o otázky, prostredníctvom ktorých vyzdvihol namietané nedostatky arbitrárnosti vyplývajúce z § 420 písm. f) CSP. Podľa názoru najvyššieho súdu teda sťažovateľ nekonkretizoval a nevymedzil dovolaciu otázku, od ktorej záviselo rozhodnutie krajského súdu spôsobom vyplývajúcim z § 421 ods. 1 písm. a) CSP.

II.

Argumentácia sťažovateľa

7. Proti napadnutému uzneseniu najvyššieho súdu nasmeroval sťažovateľ svoju ústavnú sťažnosť, v ktorej argumentuje, že:

- a) najvyšší súd sa žiadnym spôsobom nevysporiadal s jeho podstatnými dovolacími námietkami prezentovanými v podanom dovolaní, ktoré sa týkali aplikácie § 6 ods. 1 listiny vo vzťahu k § 22 ods. 2 zákona č. 79/1957 Zb., ale obmedzil sa len na zopakovanie argumentácie krajského súdu,
- b) rozhodnutie Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 22 Cdo 2093/2001, na ktoré odkázal najvyšší súd nie je na jeho vec použiteľné, keďže sa týkalo prípadu nemožnosti domáhať sa reštitúcie s poukazom na listinu;
- c) s poukazom na judikatúru ústavného súdu a Európskeho súdu pre ľudského práva je v jeho prípade spravodlivé očakávať kompenzáciu vo forme primeranej náhrady za užívanie pozemkov žalovaným, ktorý má na jeho pozemku umiestnené zariadenia protikoróznej ochrany.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

8. Podstatou ústavnej sťažnosti je namiatané porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým uznesením najvyššieho súdu o odmietnutí dovolania sťažovateľa pre jeho neprípustnosť. Porušenie svojich práv vidí sťažovateľ v nedostatočnom odôvodnení napadnutého uznesenia najvyššieho súdu, ktorý nereagoval na jeho podstatné dovolacie námietky, tieto nechal bez povšimnutia a prebral len argumentáciu odvolacieho súdu. Napadnuté uznesenie preto sťažovateľ označuje za neadresné a arbitrárne.

9. Ústavný súd zdôrazňuje, že nie je opravnou inštanciou vo vzťahu k všeobecným súdom (I. ÚS 31/05) a v zásade nemá právomoc preskúmavať skutkové zistenia a právne názory všeobecných súdov, ktoré pri výklade a uplatňovaní zákonov vytvorili skutkový a právny základ ich rozhodnutí. Kompetenciou ústavného súdu je v prípadoch napadnutia rozhodnutí všeobecných súdov kontrola zlučiteľnosti účinkov interpretácie a aplikácie právnych noriem a postupu, ktorý im predchádzal, so základnými právami. Preskúmanie rozhodnutia všeobecného súdu v konaní pred ústavným súdom má opodstatnenie len v prípade, ak v konaní, ktoré mu predchádzalo, alebo samotným rozhodnutím došlo k porušeniu základného práva alebo slobody. Skutkový stav a právne závery všeobecného súdu sú predmetom kontroly zo strany ústavného súdu vtedy, ak by prijaté právne závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňujú a neudržateľné, čím by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (IV. ÚS 43/04).

10. Imanentnou súčasťou základného práva na súdnu ochranu je taktiež právo na určitú kvalitu súdneho konania definovanú procesnými garanciami spravodlivého súdneho konania, ako je napr. právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, ktorá má byť v konkrétnom prípade poskytnutá. Náležité odôvodnenie rozhodnutia ako prostriedok k zamedzeniu svojvôle súdu má súčasne zaručiť transparentnosť a kontrolovateľnosť jeho rozhodovania. V zmysle ustálenej judikatúry ústavného súdu má účastník konania právo na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu

(IV. ÚS 115/03, III. ÚS 60/04). Všeobecný súd však nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia. Odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (III. ÚS 209/04).

11. Vzhľadom na to, že napadnutým uznesením najvyšší súd odmietol dovolanie sťažovateľa, ústavný súd poukazuje na svoj ustálený právny názor, v zmysle ktorého otázka posúdenia, či sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí zásadne do výlučnej právomoci dovolacieho súdu, t. j. najvyššieho súdu, nie do právomoci ústavného súdu. Z rozdelenia súdnej moci v ústave medzi ústavný súd a všeobecné súdy (čl. 124 a čl. 142 ods. 1) vyplýva, že ústavný súd nie je alternatívou ani mimoriadnou opravnou inštanciou vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov, ktorých sústavu završuje najvyšší súd. Otázka posúdenia prípustnosti dovolania je otázkou zákonnosti a jej riešenie samo osebe nemôže viesť k záveru o porušení označených práv sťažovateľov (m. m. II. ÚS 324/2010). Uvedené však zároveň nevyklučuje, že ústavne konformné posúdenie vlastnej právomoci najvyšším súdom je následne ústavným súdom preskúmateľné v konaní o ústavnej sťažnosti.

12. Predmetom konania pred všeobecnými súdmi bol nárok sťažovateľa na zaplatenie náhrady za trvajúce obmedzenie jeho vlastníckeho práva k pozemkom z dôvodu ich zaťaženia legálnym (zákonným) vecným bremenom spočívajúcim najmä v oprávnení žalovaného mať na pozemkoch umiestnené zariadenie protikoróznej ochrany plynovodu s prislúchajúcim ochranným pásmom a v povinnosti sťažovateľa (a predtým jeho právneho predchodcu) výkon týchto oprávnení strpieť. Náhradu sťažovateľ požadoval ako opakujúce sa plnenie za konkrétne vymedzenú dobu (ročnú rentu), pričom v priebehu celého konania v podstatnom tvrdil, že žiadne z ustanovení zákona č. 79/1957 Zb. nemožno v jeho prípade aplikovať, pretože z dôvodu rozporu s listinou stratil celý tento zákon účinnosť (§ 6 ods. 1 listiny).

13. Podstata zákonných vecných bremien spočíva v tom, že ide o verejnoprávne obmedzenie vlastníckeho práva. Okrem Občianskeho zákonníka je úprava vecných bremien zakotvená aj v osobitných zákonoch, ktoré zakladajú nielen vznik vecných bremien, ale často upravujú aj ich obsah. Pri zákonných vecných bremenách nejde o klasický druh vecných bremien. Tento „druh“ vecných bremien obmedzuje vlastnícke právo k nehnuteľnostiam (osobitne k pozemkom) vo verejnom záujme, napríklad v prospech zriaďovateľov a prevádzkovateľov líniových stavieb (sietí) a iných verejnoprospešných zariadení, v oblastiach energetiky (rozvodu elektrickej energie, plynu a tepla), telekomunikácií, vodovodu a kanalizácií. Zákonné vecné bremená sa zriaďujú vo verejnom záujme za náhradu (za odplatu). Verejný záujem na obmedzení vlastníckeho práva nemôže a nesmie byť nadradený ochrane vlastníkov (PL. ÚS 42/2015). Vždy ide o vecné bremená *in rem*. Zákonné vecné bremená vznikajú priamo zo zákona alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej správy. Vecné bremená zriadené *ex lege* majú špecifický režim upravený verejnoprávnymi predpismi, na základe ktorých boli zriadené. Zároveň však majú aj súkromnoprávny prvok. Vecné bremeno totiž charakterizuje občianske právo ako právo niekoho iného než vlastníka veci, ktoré ho obmedzuje tak, že je povinný niečo trpieť, niečoho sa zdržať alebo niečo konať. Tzv. zákoné vecné bremená tento charakter majú tiež. Ich režim nie je úplne totožný s režimom zmluvných vecných bremien, pretože sa riadia špeciálnou právnou úpravou, avšak nejde o komplexnú úpravu,

ktorá by vylučovala použitie všeobecnej úpravy občianskeho práva o vecných bremenách. Ak tieto špeciálne predpisy nemajú zvláštnu úpravu, riadi sa ich režim všeobecnou úpravou občianskoprávnou (III. ÚS 320/2018).

13.1. Jedným z charakteristických znakov tzv. legálnych vecných bremien je, že ich režim sa riadi vždy podľa predpisov, ktoré boli platné ku dňu ich vzniku. Napriek skutočnosti, že nový zákon ruší zákon predchádzajúci, zostávajú ustanovenia predchádzajúcich zákonov upravujúce oprávnenia k cudzím nehnuteľnostiam prostredníctvom spätného odkazu stále aplikovateľné (bližšie k tomu pozri aj *Števček, M., Dulak, A., Bajánková, J., Fečík, M., Sedlačko, F., Tomašovič, M. a kol.* Občiansky zákonník I. Komentár. Praha : C. H. Beck, 2019. s. 1388 – 1392).

14. Finančná náhrada za zriadenie vecného bremena je nepochybne majetkovým právom osoby, ktorá je povinným subjektom z vecného bremena. Predmetné vecné bremeno vzniká „*in rem*“, vzťahuje sa na každého vlastníka zaťaženého pozemku bez ohľadu na spôsob zmeny vlastníctva (rozsudok najvyššieho súdu sp. zn. 3 Cdo 49/2014). Ústavný súd sa otázkou náhrady za zákonné vecné bremená opakovane zaoberal vo svojej rozhodovacej činnosti, pričom konštatoval, že v prípadoch, ak určitá procesná situácia nie je pokrytá výslovným textom zákona, umožňuje čl. IV. Civilného sporového poriadku analogicky použiť inú, zákonom upravenú skutkovú podstatu po abstrahovaní tzv. účelu zákona, prípadne umožňuje sudcovi aj čestne právo dotvoriť na konkrétny prípad, a tak dať signál zákonodarcovi, že je potrebné túto zákonom nepokrytú situáciu normatívne riešiť prijatím všeobecne záväznej právnej úpravy (napr. sp. zn. PL. ÚS 24/2020, PL. ÚS 16/2021). Zo zásady ústavne konformného výkladu plynie tiež požiadavka, aby v prípadoch, ak pri uplatnení štandardných metód výkladu prichádzajú do úvahy rôzne výklady súvisiacich právnych noriem, bol uprednostnený ten výklad, ktorý zabezpečí plnohodnotnú, resp. plnohodnotnejšiu realizáciu ústavou garantovaných práv fyzických osôb alebo právnických osôb. Všetky orgány verejnej moci vrátane všeobecných súdov sú preto povinné v pochybnostiach vykladať právne normy v prospech realizácie ústavou (a tiež medzinárodnými zmluvami) garantovaných základných práv a slobôd (m. m. II. ÚS 148/06).

15. Ako konštatovali konajúce sudy, vecné bremeno zaťažujúce až do súčasnosti pozemok vo vlastníctve sťažovateľa vzniklo ešte v roku 1998, teda za účinnosti zákona č. 67/1960 Zb., ktorý vo veciach náhrady za vecné bremená, prípadne náhradu škody za výkon oprávnení odkazoval na zákon č. 79/1957 Zb. Oba tieto zákony boli následne zrušené zákonom č. 70/1998 Z. z. o energetike a o zmene zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov, ktorý bol nahradený súčasným zákonom č. 657/2004 Z. z. o tepelnej energetike v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o tepelnej energetike“). Citovaný zákon o tepelnej energetike pritom zachováva kontinuitu oprávnení k cudzím nehnuteľnostiam vzniknutých pred jeho účinnosťou tým, že v § 38 ods. 4 a 5 výslovne stanovuje, že oprávnenia k cudzím nehnuteľnostiam, ako aj obmedzenia ich užívania, ktoré vznikli pred účinnosťou tohto zákona, zostávajú nedotknuté a taktiež ochranné pásma vytýčené podľa doterajších predpisov a výnimky z nich zostávajú zachované aj po nadobudnutí účinnosti tohto zákona.

16. Pre posúdenie opodstatnenosti prezentovanej sťažnostnej argumentácie sa ústavný súd oboznámil s obsahom napadnutého uznesenia dovolacieho súdu, ako aj s podaným dovolaním, ktoré sťažovateľ pripojil k svojej ústavnej sťažnosti. Keďže posúdenie prípustnosti dovolania v časti namietaného nesprávneho právneho posúdenia veci podľa § 421 ods. 1 písm. a) CSP nebolo sťažovateľom v ústavnej sťažnosti žiadnym spôsobom rozporované a spochybňované, ústavný súd

sa zameril na tú časť napadnutého uznesenia, v ktorej sa dovolací súd venoval namietanému porušeniu práva na spravodlivý súdny proces.

17. Z dôvodov napadnutého uznesenia vyplýva, že najvyšší súd neidentifikoval v rozsudku odvolacieho súdu či v jeho postupe sťažovateľom tvrdenú vadu zmätočnosti podľa § 420 písm. f) CSP. Ako nedôvodnú vyhodnotil dovoláciu námietku sťažovateľa o arbitrárnosti a nepreskúmateľnosti rozsudku krajského súdu, ktorý bol podľa jeho názoru dostatočne odôvodnený a ani obsah spisu neumožňoval v tomto smere prijať iný záver. Vo vzťahu k dovolacej argumentácii sťažovateľa akcentoval judikatúru najvyššieho súdu a Najvyššieho súdu Českej republiky, na ktorú poukázal aj krajský súd, zdôrazňujúc pritom vecnú správnosť rozsudku prvoinštančného súdu (body 14 a 15 napadnutého uznesenia).

18. Napriek tomu, že napadnutému uzneseniu možno skutočne vytknúť pomerne strohé odôvodnenie nezaoberajúce sa detailne dovolacou argumentáciou sťažovateľa, najvyšší súd na podporu svojho záveru o náležitom a dostatočnom odôvodnení rozhodnutia krajského súdu reagoval odkazom na konkrétne časti odvolacieho rozhodnutia a poukázal najmä na závery plynúce z rozhodnutia sp. zn. 4 Cdo 89/2008 týkajúce sa problematiky uplatnenej náhrady z titulu obmedzenia vlastníckeho práva k pozemku jeho zaťažením „zákonným vecným bremenom“ v prospech vlastníka energetického zariadenia. Práve v zmienenom rozhodnutí rezonuje, že pri nedostatku právnej úpravy možno náhradu za vzniknuté bremeno odvodiť zo všeobecne uznávaných princípov príkazom na ochranu základných práv a slobôd, teda aj zo základného práva vlastníť a užívať majetok. Aj v prípade, ak by elektrizačný zákon neumožňoval priznať náhradu za zákonné vecné bremeno, nie je možné konštatovať bezplatnosť takéhoto obmedzenia vlastníckeho práva, ale je potrebné použiť súkromnoprávnu úpravu obsiahnutú v Občianskom zákonníku, ktorý v § 151n ods. 3 stanovuje, že oprávnený z vecného bremena je povinný znášať primerané náklady na zachovanie (údržbu) veci zaťaženej vecným bremenom a na jej opravy. Sťažovateľ v konaní pred všeobecnými súdmi však netvrdil také okolnosti, z ktorých by bolo možné vyvodiť, že sa žalovaný na jeho úkor obohatil tým, že neuhradil primerané náklady na údržbu bremenom zaťaženej veci. Z napadnutého rozhodnutia dovolacieho súdu (stotožňujúceho sa v celom rozsahu s dôvodmi poskytnutými krajským súdom) preto ani v náznakoch nemožno vyvodiť záver, že za obmedzenie vlastníckeho práva nepatrí vlastníkovi zaťaženého pozemku žiadna náhrada.

19. Podstatný význam však má podľa ústavného súdu v okolnostiach prejednávanej veci právny názor vyjadrený v rozsudku krajského súdu (bod 26), podľa ktorého sťažovateľ nadobudol od predchádzajúcich vlastníkov sporné pozemky už zaťažené vecným bremenom, a teda jeho vlastnícke právo bolo od počiatku obmedzené. V súlade so zásadou, že nikto nemôže na druhého previesť viac práv, než sám má, mohol totiž pôvodný vlastníak previesť na sťažovateľa len vlastnícke právo už zaťažené vecným bremenom. Z tohto dôvodu sa sťažovateľ ako ďalší vlastníak nemôže domáhať náhrady za obmedzenie svojho vlastníckeho práva, pretože ho v plnom rozsahu, t. j. bez ťarchy v podobe vecného bremena nikdy nenadobudol. Tento právny názor pritom plne korešponduje aj s ustálenou rozhodovacou činnosťou najvyššieho súdu (napr. sp. zn. 7 Cdo 26/2014, 2 Cdo 194/2018, 1 Cdo 99/2019), ústavného súdu (sp. zn. II. ÚS 506/2011, IV. ÚS 227/2012, I. ÚS 474/2013), ako aj Najvyššieho súdu Českej republiky (pozri napr. sp. zn. 22 Cdo 1665/99, sp. zn. 28 Cdo 1070/2010 alebo sp. zn. 28 Cdo 3010/2013).

20. Napriek tomu, že so sťažovateľom možno súhlasiť v tom, že odkaz na rozhodnutie Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 22 Cdo 2093/2001 a závery z neho plynúce nie sú v jeho veci príliehavé, keďže v jeho prípade vzniklo vecné bremeno v roku 1998, teda po nadobudnutí účinnosti listiny, nič to nemení na závere, že ak si právny predchodca sťažovateľa neuplatnil nárok na náhradu za obmedzenie v užívaní pozemku zriadením vecného bremena podľa osobitných právnych predpisov, hoci tieto zákony takúto náhradu (pod stratou zániku nároku na náhradu, ak nebola uplatnená v stanovenej lehote) umožňovali, nemôže sťažovateľ ako ďalší vlastník sporných pozemkov úspešne požadovať náhradu za obmedzenie vlastníckeho práva, a to ani s odkazom na čl. 11 ods. 4 listiny, resp. čl. 20 ods. 4 ústavy.

21. Na základe uvedeného dospel ústavný súd k záveru, že v danom prípade niet žiadnej spojitosti medzi napadnutým uznesením najvyššieho súdu a namietaným porušením základného práva sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy ani práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, preto ústavný súd odmietol ústavnú sťažnosť sťažovateľa ako zjavne neopodstatnenú podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

22. Vzhľadom na odmietnutie ústavnej sťažnosti ako celku sa ústavný súd ďalšími požiadavkami sťažovateľa uvedenými v petite nezaoberal, keďže rozhodovanie o nich je podmienené vyslovením porušenia základného práva alebo slobody, k čomu v tomto prípade nedošlo.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 27. októbra 2022

Miloš Maďar
predseda senátu